

MINDSZENTI LAP

Megjelen
minden vasárnap.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok
nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évré . . 1 korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

A magyar dal.

Nyomasztó közviszonyaink hatása súlyosan megérzik társadalmi és művészeti életünkön is, úgy hogy hónapok mulnak el anélkül, hogy a magyar társadalom, vagy művészet élete eseményt vetne fel. Stagnálás, hanyatlás mindenfelé, mintha valami gonosz álmot zsidbasztaná, dermedtené a dicső Hungáriát. Népek és nemzetek veszedelme ez az állapot. Az általános közönynek nyomában jár az általános visszafejlődés.

Ebben a sivár világban örömmel üdvözölünk egy nagystilű társadalmi és művészeti eseményt, a kecskeméti dalosünnepet, amely a közelmúlt napokban zajlott le.

Az ország minden részéből száz és száz kultiválója a szép magyar dalnak sereglett a szomszédos „hirös” városba, amely igazi vendégszeretettel fogadta a nótás hadsereget.

Örömmel láttuk, hogy dacára a nemzeti érzésben való visszafejlődésnek, — mennyi avatott kultiválója van még ma is a magyar dalnak.

Igaz gyönyörűségünk telik benne, hogy rangkülönbség nélkül szerveződtek a kitűnő dalárdák, s hogy a magyar dal ilyenformán a demokrácia érdekét szolgálja. Egybeforrottak a méla, szívet indító dalok és szálltak, szálltak a magasba, a magya-

rok istenéhez, aki mintha egy kicsit megfeledkezett volna már rólunk.

Szép volt a kecskeméti ünnep, vajha a hivatottak az ünnep lefolyásából új erőt merítettek volna arra nézve, hogy a magyar dalt és zenét a jövőben fokozott energiával műveljék és arra a nivóra emeljék, amely őt az európai nemzetek zeneművészetében megilleti.

Régen túlhaladott álláspont az az ön-senyvesztő beismerés, hogy a magyar zene alkalmatlan a művészi feldolgozásra. Haydn, Liszt, Goldmark, e világhírű nagysgai a muzsikának, halhatatlan műveikben bebizonyították, hogy nincs a zenei fantáziának egy olyan szüleménye, amelyben a magyar motívum helyet nem foglalhatna. De tőlünk idegen, országunkban sohasem járt nagy zeneköltők, mint Verdi, Wagner, Offenbach is minduntalan magyar motívumokat használtak fel és soha senki sem emelt kifogást abban a tekintetben, hogy a magyar zene nem alkalmas a legmagasabb művészet céljaira. Erkel Ferenc pedig megteremtette a magyar operát. Alkotásai kielégítik a legmagasabb művészeti igényeket is és csak méltó tanítványra, követőre lett volna szükség, hogy a magyar opera, mint olyan, diadalmasan bevonuljon az európai nemzetek zenei életébe.

Sajnos, nem akadtak ilyen utódok, nem akadtak hivatott tanítványok. Ennek okát nem abban találjuk, hogy meddő

lenne a magyar géniusz, hanem abban, hogy az állam, amely nálunk csaknem egyedüli támogatója a művészetnek, nagyon keveset tesz ezen a téren és amit tesz, azok többnyire elhibázott intézkedések.

Igazi talentumok vagy elsorvadnak, vagy külföldre mennek, mert nálunk se szolgabíró, se zeneszerző protekció nélkül nem lehet senki. Így történt azután, hogy magyar zenét és dalt, amelynek Liszt, Erkel, Joachim, Reményi, Konti hirt és becsületet szereztek a külföldön, már elfelejtették, idehaza pedig nem művelték, nem fejlesztették.

A tehetséges magyar zeneköltő, ha nem akar szegény Dankó Pista sorsára jutni, vásári operett-muzsikát kénytelen csinálni megrendelésre, vagy pedig külföldre megy és ezzel elvesz a magyar zenére nézve. És ha így tart tovább ez a meddőség, kihal, elkorcsosodik a magyar muzsika éppen úgy, mint a pusztasáda és a többi magyar speciálitás.

Vajha a kecskeméti dalosünnep megadta volna az impulzust a magyar zenének becsületese és intenzív fejlesztésére!

— **Pályázat ösztöndíjra.** A Wimmer Károly-féle egyik iskolai ösztöndíjra (90 korona) pályázatot hirdetek. Pályázhatnak mindszerinti illetőségű, szegény sorsú, jó magaviseletű, jeles bizonyítvánnyal rendelkező középiskolai tanulók. Pályázók

A Mindszerinti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

■ mérsékelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-, ■

jelzalog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. ■ az igazgatóság. ■

TÁRCA.

Walaverne apó.

Irta: J. H. Rosny.

Malaverne apót egy sereg gyerkőc fogta közre pokoli lármával, miközben sárral, ganajjal dobálták. Szeme, szája tele lett rondasággal. A kis vézna ember nem is védte magát.

Szétriasztottam a rakoncátlan fickókat s elkísértem Malaverne apót a vityillójáig.

Magánkivül rikácsolta:

— Van isten . . . van . . . meg fogja őt az ur előbb-utóbb látni . . . Ezt nem fogja megjutalmazás nélkül hagyni!

Azóta bekukkantottam hozzá hébe-hóba. Mintegy hatvanöt éves lehetett, ragyás arccal, bamba szemekkel, hatalmas szájjal, hegyes vállakkal és bütykös kezekkel. Volt egy kis kertje, épen elég nagy arra, hogy egy tucat fészek burgonya, egy kis sárgarépa és hagyma termett benne.

Ebből bizony nem lehetett megélni. Azért is

anélkül, hogy nyíltan koldult volna, eljárt egy kis elemőzsiát kéregetni s abból tartotta fenn magát. Különös teremtésnek találtam s megésett a szívem rajta. Szokásba vettem egy-egy ezüst pénzt nyomni a markába, melyet nagy mohón kapott el s mindannyiszor ismételte:

— Van isten . . . majd meglátja egyszer. Malaverne apó mondja és jósolja ezt az urnak.

Sokat tudott régi és újabb dolgokról, mindannyit festői külsőbe burkolva; sajátságos tüzettséggel ecsetelte előttem az emberek szokásait.

Ezek a csevegései rendkívül mulattattak és hasznosak voltak rám nézve. Nem arról a vidékről való voltam. Egy kis dédapai örökség révén telepedtem ott meg és fontos volt rám nézve, hogy értesülve legyek az ottani dolgokról. Az egyetlen ember, kiről Malaverne nem beszélt, ő maga volt. Egyes homályos célzásokra szorított. Legtöbbször eme szavakkal fejezte be monológját:

— A szenvedélyeim tettek tönkre és most is azoknak köszönhetem vesztemet. Ezek tesznek végképen tönkre, igen, ténstur . . . vén, szenvedélyes ember vagyok . . . s az isten keményen meglátogat érte, büntet, mint a hogy az urat meg fogja jutalmazni.

Egészen tűzbe jött e szavak közben; a szemei kigyultak. Az igazat megvallva, valóságos örültnek látszott.

Pár év múlt el. A hely tetszett nekem; kitaroztattam az ódon udvarházat, hogy benne éljem le életemet. Mindazáltal évente több hónapot Párisban töltöttem s itt ott a tengeri fürdőt látogattam.

Az 1899. év tavaszán Malaverne apó kikísért a vasuti pályához, hogy elutazni lásson. Nagy kinnal lépkedett, láztól égett az arca.

— Rosszul éreztem magamat. Hasogatónak a csontjaim. Oh, ez az én hibám, uram, a szenvedélyeimnek köszönhetem! . . . Elélhettem volna kilencven évig, akár százig, de kimerítettem magamat, mint a lámpa, melyből kilópták az olajat . . . és a gondviselés büntet érte . . . egész méltányosan, mint a hogy az urat nem sokára meg fogja jutalmazni!

Kezet szortottam vele, miközben egy aranyat csuszattam bele. Ijedten nézett rá . . .

az alapítványt kezelő bizottsághoz címzett kérvényeket folyó hó 25-ig alulírott-nál nyújtják be. Mindszent, 1909. évi aug. hó 14-én. Kádár Szilveszter, biz. elnök.

Hirdetmény.

A helybeli m. kir. állami elemi iskolák gondnoksága tudomására hozza az érdekeit szülők, gyámok és gazdáknak, miszerint a jövő 1909 10. tanévi beiratásokat és a tanév kezdetét a következőképpen állapította meg:

A belterületi mindennapi és gazdasági ismétlő iskolai tanulók beiratásai szeptember hó 1—5-ig; a külterületi mindennapi és általános ismétlő-iskolai tanulók beiratásai szeptember hó 27—30-ig eszközöltetnek.

A „Veni Sancte” szeptember hó 6-án tartatik meg.

A rendes tanítások a belterületi mindennapi és gazdasági ismétlő iskolában szeptember hó 6-án; a külterületi mindennapi és általános ismétlő iskolában október hó 1-én veszik kezdetüket.

A beiratások délelőtt 8—10 óráig eszközöltetnek.

A beiratásoknál a következő szabályok tartandók szem előtt:

1.) A mindennapi iskolába a 6 évet még be nem töltött és a 12 évet már betöltött gyermekeket rendszerint felvenni nem lehet.

2.) Oly gyermekeket, akik eléggé fejlettek és a kiknek a 6 év betöltéséhez a beiratáskor legfeljebb három hónapjuk hiányzik, csak az esetben lehet az állami elemi iskola első osztályába felvenni, ha az iskolában elegendő hely áll rendelkezésre, illetőleg ha a 6 évet teljesen betöltött tankötelesek már mind felvételtek.

3.) A hat évesek mint kezdők iratnak be, a korosabbak az előző tanévi és kielégítő előmenetelük szerint magasabb osztályokba.

4.) A más községből vagy más intézetből jött tanulók nyilvános bizonyítványuk, anyakönyvi kivonatuk, tanköteles összeírásai bizonyítványuk és oltási bizonyítványuk felmutatása után, a bizonyítvány nélkül jelentkezők felvé-

teli vizsga sikeres kiállása esetén, a bizonyítványuknak, illetve ismereteiknek megfelelő osztályba vétetnek fel. A felvételi vizsgát teljesen díjmentes.

5.) A helybeli tanulók sem beiratási, sem tandíjat nem fizetnek, a vidékiek ellenben tartoznak 50 fill. beiratási díjat fizetni.

6.) Oltási bizonyítványt minden tanuló köteles a beiratkozáskor felmutatni, vagy a beolást más módon igazolni.

7.) Magán uton tanult növendékek érvényes bizonyítványt kötelesek felmutatni arról, hogy az illető osztályról, melyet elvégeztek, valamely nyilvános elemi népiskolában vizsgát tettek.

8.) A 12-ik évtiket betöltött mindkét nembeli tanulók, ha csak be nem igazolják azt, hogy: a.) iparos vagy kereskedő-tanonciskolába, b.) felső- vagy polgári népiskolába, c.) szakiskolába járnak, az általános vagy gazdasági ismétlő iskolába irandók be.

Azon tanuló, aki a tanév második felében tölti be 12-ik életévét, köteles tanév végeig mindennapi iskolába járni.

9.) A testileg gyenge gyermekek a tisztiorvos bizonyítványa alapján az iskolába járás kötelezettsége alól felmentetnek. A ragályos bajban szenvedő, vagy undorító betegségben levő, vagy hülye tankötelesek az iskolába fel nem vehetők. Ilyen esetekben azonban az illetékes hatósági orvos véleménye mindig kikérendő.

10.) Azon szülő, gyám vagy gazda, akinek gyermeke vagy gyámoltja a beiratások alkalmával bármi okból visszautasított, panaszával a gondnoksághoz fordulhat.

11.) A beiratkozott tanuló tanévközben csak a lakhely változása esetén léphet át más iskolába.

12.) A gyermek születési időpontjának igazolására, kívánatra anyakönyvi kivonat szerzendő be.

13.) A szülők és gyámok kötelességüknek ismerjék az iskolába feladandó gyermekeiket a beiratásokra személyesen elvezetni.

14.) Ha a tanítás megkezdődött, köteles minden tanuló a tanításra az iskolában pontosan, tisztán és tanszerekkel ellátva megjelenni.

A tanulóknak a tanító engedelmé és elfogadható elégséges ok nélkül iskolát mulasztani

nem szabad. Iskolamulasztásra engedélyt kérni vagy a mulasztást utólagosan kimenteni a következő esetek bizonyításával lehet: 1.) ha a tanuló betegségbe esik, 2.) ha a tanuló szülője vagy a családnak valamely tagja annyira beteg, hogy a miatt a tanuló kénytelen otthon maradni, 3.) a családban történt halálozás vagy más családi baj esetén. 4.) a családnál előforduló fontosabb események p. o. esküvő alkalmából, 5.) a gyermekeknek a szülők szegénységéből eredő ruhátlansága.

Évközben az iskolából kimaradni nem szabad. Más iskolakerületbe vagy vidékre költözők ezt a tanítónál bejelenteni tartoznak.

15.) Azon szülők, gyámok és gazdák, kik gyermekeiket, gyámoltjaikat, illetve tanoncaikat a kellő időben be nem iratják, vagy évközben az iskolából elégtelen okból visszatartják, az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 4. §-a értelmében a községi előljáróság által büntettetni fognak; és pedig első ízben 1 kor., másodikban 2 kor., harmadikban 4 kor., negyedikben 8 korona bírsággal.

Kérve figyelmeztetjük a szülőket, hogy saját maguknak meg gyermekeiknek érdekéből, gyermekeik iránt tartozó szent kötelesség érzetéből, irassák be idején és járassák pontosan iskolába gyermekeiket, hogy a rendes tanítást idejében megkezdeni és sikeresen lehessen végezni és hogy — nemcsak a szülőkre, hanem a tanítóra és hatóságra is nagyon kellemetlen kényszerítő eljárásokat mellőzni lehessen.

A népoktatási törvény és a gondnokság ezen intézkedései oly megjegyzéssel hozatnak nyilvánosságra, hogy mindazon szülők, gyámok vagy gazdák, kik tanköteles gyermekeiket (6—12, illetőleg 15-ik életévük betöltéseig) a kitűzött határidőig be nem iratják, avagy a tanításra rendszeren nem járatják, különben szegénysorsu gyermekeik részére, semmiféle ruhanemű vagy könyv-segélyt nem nyerhetnek.

Mindszent, 1909. augusztus hó 10-én.

Muszil Vilmos,
igazg., gondn. jegyző.

Kádár Szilveszter,
gondn. elnök.

A mindszenti iparostanonciskolák bizottsága tudomására adja a tanonctartó iparos és kereskedő uraknak, miszerint a jövő 1909/10. tanévben az I. és II. osztályú iparostanonciskola lesz felállítva s mindkét osztály az áll. el. fiúiskola V.—VI. osztály tantermében lesz elhelyezve.

A jövő 1909/10. tanévi beiratkozások szeptember hó 9—13-ig mindennap délután 4 órakor a központi fiúiskola tanácskozási termében fognak eszközöltetni s ugyanekkor tartatnak meg az esetleges felvételi és javító vizsgálatok is.

Az iparostanonciskolai rendes tanítások „Veni Sancte”-val szeptember hó 14-én veszik kezdetüket.

Felvételnél az iskolába először beiratkozó tanuló az újraoltásról szóló bizonyítványt tartozik felmutatni.

Kívánatos, hogy a tanuló beiratkozása alkalmával az iparhatósági szerződést bemutassa.

A tanulók sem beiratási, sem tandíjat nem fizetnek.

A beiratás és a későbbi iskolalátogatás ellenőrzése céljából beiratkozáskor minden tanuló „Ellenőrző könyvecskét” kap.

Egyebekben az ipartörvény 62., 82. és 157. §-ait ajánljuk a tanonctartó mester urak figyelmébe.

Mindszent, 1909. augusztus hó 17-én.

Muszil Vilmos
igazgató.

— Uj szülésznők. A közegészségügyi törvény módosítása folytán a tisztántuli járás területén évi 240 korona törzsfizetéssel javadalmazott újabb 5 községi szülésznői állás szerveztetett. A járási főszolgabíró, mint lapunk más helyén olvasható, ez irányban meghirdette a pályázatot e hó 31-ig lejáró határidővel.

— Ah, beh szép, mondta, beh szép és tündöklő, mint a tűz . . . Ah, uram, szép arany! . . . Nem mondott többet; a vonat Magonba röppült velem, honnan Nizzába utaztam.

Nizzában bemutatnak Faradet Antoinenek, ki egy csomó milliót kapott össze bőrkereskedéssel. Durva, majdnem brutális ember volt. Annál kedvesebb azonban a leánya, a bájos Lucile, kit első látására megszerettem s ki maga is csakhamar osztotta érzelmeimet. Az apa, kinek fürgé szeme volt, hamarosan észrevette a dolgot s egy reggel a szálló nagy társalgó termében megszólítva, az egyik ablakmélyedésbe vont.

— Láttam a manipulációkat, mondta. Nem teszek érte önnek szemrehányást. Ez már a természetben van. De én mindennek előtt a társadalom embere vagyok . . . és a társadalom más-képen rendezzi a dolgát, mint a természet. Ugy látom, hogy ön jó fickó; nekem mindegy akar ön, akár más veszi el a leányomat. Csak egy feltételt szabok hozzá, az egyedül jót: a pénzt. A lányom 500,000 frank hozományt fog kapni s háromszor vagy négyszer annyit remélhet még. Mennyit ér ön egy kerekszám?

Pillanatra elkabultam, mintha hatalmas csapást kaptam volna a tarkómra. Majd összeszedve magamat:

— Körülbelül 300,000 frankra becsülhetem a vagyonomat! — hebegtem.

Nevetni kezdett:

— Szegény legény! Kedves uram, ön szegény legény! . . . Ön nem létezik . . . Én egy millióra szabtam a minimumot; de miután látom, hogy a lányom belé gabalyodott önbe, kétháromezer frankkal kevesebbel is beérem . . . Ön valóban vékony dongáju legényke.

Jót nevetett s szemcsipetőt tett fel, hogy alaposan szemügyre vegyen. Minél jobban vizsgált, annál elvetendőbbnek talált. Én pedig ott álltam megsemmisülve, bambán s meg sem próbáltam tiltakozni.

— Nos, mondta az én emberem, legalább az a jó megvan önben, hogy nem disputál . . . Érti hogy csodának kellene történni, hogy kirántsa a hinárból . . . és a csodák manapság nem találkoznak a lovak patkói alatt.

A mint e szavakat mondta, egy levélhordó bukkant fel előttünk s egy nagy ajánlott levelet adott át nekem.

— Nos, talán ez lesz a csoda! — röhögött a milliomos.

Gépiesen aláírtam a nevemet s felvágtam a borítékot. Egy közjegyzői levelet s egy másikat találtam benne vörös tintával írva siralmasan gyűrött papiroson. A közjegyző levele tudatta velem, hogy 550 ezer frankot örököltem. A vörös levél Malaverne apótól eredt és imígyen hangzott:

„Édes uram, nekem végem van, kialszik a mécsém. A szenvedélyeim ölnek meg: a zsugoriság; borzasztó, de hát nem lehetett szakítanom vele. Meghalok tehát a zsugoriságom miatt, megbüntet az isten, ki engemet büntetve, önt megjutalmazza, miután ön az én örökösöm. Nincsen családom. Lássá, hogy van isten és nem feled.”

A kezeim reszkettek; nagy könnycseppek perregtek végig az arcomon. A milliomos, ki nem ismerte a diskreitiót, elkapta tőlem a jegyző levelet és szüntelen elolvasta. Nagyot ütött az öklével az asztalra és felordított:

— Ez már aztán szerencse. Jöjjön, tégyünk egy sétát autón a Lucile társaságában!

Ujdonságok.

— Két ünnep. Szerdán volt Őfelségének 79-ik születésnapja, mely alkalmából a mindszenti plébánia-templomban reggel 9 órakor ünnepélyes szentmise volt, melyen a hatóságok testületileg vettek részt. — Pénteken pedig Szent István napját ünnepeltük meg.

— Jóságdíjazás nálunk. A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület vezetősége az elmúlt vasárnap délelőttjén ejtette meg községünkben, a lakosságnak élénk érdeklődése mellett, a három évenként rendezni szokott jószágdíjazást. Az egylet részéről megjelentek Kádár Árpád egyesületi titkár és Nagy Ákos választmányi tag, Kun Árpád urad. tisztartó, Basa József kasznár, Pokomándy Imre, Szilády Géza, Lestár István urad. intézők, valamint Bagary Kálmán jószágtenyésztési kerületi felügyelő. A díjazásra felhajtott 27 kistias tehén, 18 egy éves és 3 két éves üszőborjú, s versenyen kívül beállított a mindszenti uradalom 5 kistias tehenet, 5 egy éves üszőt és 4 darab bikaborjút; összesen tehát 88 darab pirostarka fajtájú jószág volt kiállítva. Bár első pillanatra megállapítható volt, hogy a nagy szárazság és az azzal járó takarmányhiány igen megviselte jószágállományunkat, mégis bizonyos, hogy a vármegye területén sehol nincs oly szép jószágtenyésztés, mint községünkben. A bírálók döntése alapján első díjat nyertek Diamant Vilmos és Oláh Mihály, másodikat Tary István és Mihály Lajos, harmadikat Szilády Géza és Veres Sándor, negyediket ifj. Mihály János és Elekes Pál, s ötödiket Bozó Gy. Pál és Seres Antal jószágai. A tenyésztők buzdítása szempontjából érdemes följegyeznünk, hogy a járási főszolgabírónak díjazott kisborjas tehenét további tenyésztésre legott megvásárolta ögróf Pallavicini Sándor uradalma, a mai jószágárak mellett nem éppen jelentéktelen — 500 korona vételárért.

— Panasz a munkásházakra. A munkásházak körül megint merültek föl panaszok. Emlegetik a háztulajdonosok, hogy a mesterek itt-ott nem megfelelő munkát készítenek s nem tudják kiknek panaszkodjanak. Ajánljuk e megjegyzésünket az illető körök figyelmébe.

— Ismét kataszter. A munkásházak telkének árát még ki sem fizették, a házaknak jelentékeny részét még föl sem építették, máris itt van megint a kataszteri kirendeltség, amely a telepítés által megosztott parcellákat jött újra telekkönyvezni. A kirendeltség azonban meg van akadva, mivel a kitűzött porták eredeti sarok-karói részben hiányzanak s az eredeti kiosztási térképek a minisztériumnak lettek fölküldve.

— Drágább lesz a szivar. Egy szaklap jelenti, hogy egyes dohánygyártmányok árának drágítását tervezik. A terven most dolgoznak a pénzügyminisztériumban s nemsokára nyilvánosságra is kerül. A dohánygyártmányok drágulásával egy időben a kincstár a várható bevételi többletet a dohányjövedék terén hasznos befektetésekre akarja fordítani. Új s a közönség izlésének megfelelőbb gyártmányok készítését is tervezik. De a dohánygyártmányok raktározása körül is több újítást szándékoznak életbeléptetni.

— A veszedelmes babszalma. Balog János 21 év óta szolgálja már a Pallavicini uradalmat. A múlt hét egyik reggelén a hantházi major tiszti udvarán rakta kocsira az istálló éj-jeli termékét. Amint vitte volna kifelé, szembe jött vele Szónoki Béla urad. ispán. A gazdatiszt érdeklődő szeme a trágyán kívül meglátta még a kocsin az előtte való napon cséplelt bab szalmáját is. Nagyon természetes, hogy megdorgálta a bérest, amiért a kitűnő, birkatakarmánynak igen alkalmas babszalmát a trágya közé

keverte. Lehet, hogy a béres természete nem türte a dorgatóriumot; lehet, hogy a fedés volt kissé szigorú hangu — elég az hozzá, hogy a béres nem nagyon sokat hagyott magának beszélni és a gazdatiszt minden szavára talált választ, magyarul mondván: visszapentyegette. Szó szót követett s a szóváltás oly kihívó mederbe terelődött, hogy a gazdatiszt arcusmitotta a birkatürelmünek éppen nem mondható bérest. A java csak ezután következik. A megsértett béres, akit az ispánja így megszegyentett, legott vasvilla után kapott és szikrázó szemekkel sujtott az ispán felé. Szónoki észrevette Balog János mozdulatát, nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem mielőtt a vasvilla érte volna, nyilsebesen a béresnek rontott s mig botjával a feléje ereszkedő villa csapását igyekezett fel-fogni, addig másik kezével a béres nyakát kapta el úgy, hogy kezéből a villa azonnal kihullott. Az ártalmatlanná tett ember most már könnyörgésre fogta a dolgot, azonban ez nem sokat használt, mert a gazdatiszt azonnal fölmondta a szolgálatot s átadta az ügyet a bünyefitő törvényszéknek. — A béres bizonyára meg fogja kapni méltó büntetését, intő például arra, hogy ha valaki tévedett, a szemrehányásokért nem vasvillával kell felelni, hanem a tévedés helyrehozásával. De az is bizonyos, hogy a megdöntetlen cseléd valójában nem a vasvilla fölemeléséért, hanem a kapott pofonért vesztette el kényerét, ami éppen olyan megdöntetlen tett volt. Mi az esetet semmiképpen sem helyesljük. Mert szerintünk sokkal illőbb lett volna ha a gazdatiszt nyugodt önmérséklettel utasítja rendre az okvetetlenkedő bérest s ha megtérést a jóindulatu intelem után sem mutat, még mindig kiadhatja neki az utat szép szerével — pofon nélkül.

— Vásári tolvaj. A múlt vasárnap megtartott szegvári országos vásáron Kovács Ödön mindszenti rőföskereskedő sátrából nagymennyiségű árut elloptak. A tetteseket már el is csípték s azok egyelőre a község háza kóterjában hűsölnek.

— Megszökött a néma hölgy. A múlt hét egyik reggelén örömmel tapasztalták a rendőrök, hogy a község háza vendége: a néma hölgy, akinek kilétét és hovávalóságát nem tudták megállapítani, megszökött. Ugy itt hagyott bennünket, mint szent Pál az oláhokat. Az el-lépés széles rétegekben meglepedést keltett.

— Csongrádi rövid hírek. A múlt heti esti zivatar alkalmakor Csongrádon Huszka Erzsébet házat felgyújtotta a villámcsapás. A háztető teljesen elhamvadt és több helyen a menyezet is beszakadt. A tüzet sikerült arra az egy házra korlátozni. — Muçsi Rókus 20 éves csongrádi legény, Ujszászi Andrásné földjén dézsmálgatta a dinnyét. Eppen két dinnyét akart elemelni, mikor Vata Gáspár mezőőr tetten érte és bekísérte a rendőrségre. — Palásti Tóth Pál meg a felesége Kádár Pál csongrádi lakos szőlőjéből serényen lopkodták az almát s mikor rajta érve, kérdőre vonták őket, azt állították, hogy ők csak segítettek a szomszédnak az almaszedésnél. Kádár Pál tiltakozott az ilyen segítség ellen és az almatolvajokat Keller Mihály hegyőrrel bekísértette a rendőrségre, ahol aztán bevallották, hogy egész nyáron gyümölcslopásból élnek és a lopott gyümölcsöt a majorokban adogatják el.

Közgazdaság.

Piaczi árak Mindszentben.

Búza	26.40
Rozs	18.00
Zab	13.60
Árpa	13.20
Tengeri	17.00

A bolgárrendszerű kertészet hazánkban.

Ezelőtt egy-két évtizeddel néhány fura embercsapat jelent meg országunk különböző vidékein. Bocskoros, bugyogós, színes övű hosszú atyafiak, hasonlatosak azokhoz a bosnyák legényekhez, akik olcsó pénzért árulják erre felé a hosszúszáru pipát. Az új jövevények azonban nem hosszúszáru pipával jöttek, — néhány csillogó bolgár aranyat meg mindenféle kerti szerszámokat hoztak magukkal. Ami csengő aranyuk volt, azt odaadták néhány földdarabb bére fejében, ami szerszámot hoztak, azzal neki estek turni, forgatni a földet. Mig egy részük a földet forgatta, más részük a parton kereket ácsolt. Otromba fazekakat, a melyekről csámpás pléhvödörök lógtak le, s mely szerkezet arra teremtődött, hogy a vizet a mederből a földekre juttassa.

Ezzel a csámpás micsodával, ezekkel a szegényes eszközökkel kezdtek hozzá s egyre nagyobb tért foglalnak el a magyar zöldséges piacon, ugyszólván teljesen kiszorították a benszülött termelőket. Szomorú dolog ez és nem rendjén való, hogy a magyar föld gyümölcsét idegen kéz szaggassa. Mert ami gyümölcsöt bevándorló lép le, azért az ide valósinak idegenbe kell menni.

De hát a jajongás nem segít a bajon, cselekedni kell. Dicséretére legyen mondván Darányi Ignácnak, a magyar föld és nép lelkes gondviselőjének ezuttal a cselekvésben sincs hiány.

Új gazdálkodási rendszer bevezetéséről lévén szó, első feladatunk azt megismertetni és megkedveltetni, ami természetesen nem történhetik anyagi áldozatok nélkül. Az első kapavágások mindig a legnehezebb és a megerősödött bolgár telepekkel az új magyar kerttelepek csak akkor versenyezhetnek, ha legalább a kezdet idején melléjük állunk, munkájukat irányítjuk, s az intenzív munka feltételeit a tőkét és insturkciót számunkra biztosítjuk.

Az eddig felállított biharszentjánosi, síofoki és szolnoki kerttelepek megalakítása is már ezen elvek alapján történt.

Az állam gondoskodott az öntözéshez szükséges vízművek létesítéséről, ő adta ingyen a magvakat, valamint a palánta neveléshez szükséges melegágyakat, ő gondoskodott a kertészek számára alkalmas tanult vezetőről, kit is a földmívelésügyi tárca költségén lát el.

A kertészeti telepek megalakításának sokszor komoly akadálya az, hogy a kertészkedésre egyesült kisemberek a kertészkedésre alkalmas terület magas földhasznóbérét részben nem merik magukra vállalni, részben nem is tudják összehozni. Ezért az állam, bár csak különösen indokolt esetben magára vállalja a földhasznóbér fizetését is.

Mindezekért a kedvezményekért az állam csak annyi beleszólást kíván meg magának, hogy először is a csoportokat munkásságuk, szorgalmuk és józan életük tekintetében ellenőrizhesse, a garázdákat és dologkerülőket a telepekről kiközösíthesse, s a hivatásukat nem teljesítő csoportoktól a kedvezményeket megvonhassa.

Megkívánja másodsorban, hogy a kedvezményezett kertészcsoportok terményeiket az állam kívánságára piacokra szállítsák, hol a zöldségárak uszoraszerű emelkedése tapasztalható, s itt a méltányosságnak megfelelő árakat szabva, az erkölcsstelen spekuláció uszoraüzleteinek utját vágják.

Hogy az okszerű zöldségtermelés ismerete minél szélesebb körben terjedhessen, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kertészeti mintatelepek felállítását vette tervbe, melyeknek első célja a nép széles rétegeinek a kerti gazdálkodásba való bevezetése leendő. Ezért a telepek munkásokul kigazdákát és gazdasági munkásokat fognak alkalmazni, kik egy-két évig a telepen dolgozván, már mint képzet s a helyes öntözés fogalmaival tisztában lévő kertmunkások

lesznek az alakulandó új kertészetekben elhelyezhetők.

Ezek mellett az intézkedések mellett serény munkát fejtenek ki a magyar kertészet megerősítése érdekében az ország különböző vidékein alkalmazott szaktanárok is, kik 1906-ban az orosházai zöldségtermelési tanfolyamon, ily arányban is gondosan kiképeztetvén, az eszme lelkes harcosává lettek s már eddig is több helyen alakították a környékbeli kisgazdák közműködésével kisebb-nagyobb kerttelepeket.

Ezekből az itt elmondottakból látható, hogy a földművelésügyi kormány minden tőle telhetőt megtesz a magyar kertgazdaság felvirágoztatására, s világos, hogy most már tisztán népünk életvalóságától függ, hogy a zöldségpiacot a bolgár jött-mentektől a magyarság számára visszahódítsuk. Annál inkább kívánatos ez, mert a mezőgazdasági termelésnek ez a legszebb jövedelmező ága, s mert a bolgárok busás kérésüknek minden fillérét kivívén az országból, évről-évre tetemesen csorbítják nemzeti gazdagságunkat. J.

Üvegfestészet

nem minden házban látható, mert óriási költségbe kerül. Ujabban azonban olyan átlátszó, zselatinszerű anyagot találtak fel és hoztak piacra, melylyel teljesen pótolható a drága üvegfestési munka. Ezen vékony, de igen erős iveteket aztán a sokszorosító-ipar segítségével rendkívül csinos, izléses és modern mintákkal festik be s használatban a lehető legpompásabb színhatások érthetők el vele.

Gyönyörű disze szobának, folyosónak egyaránt! Olcsóbb, mint a legsilányabb függöny.

Az üvegre való felhuzása rendkívül egyszerű, alig néhány percet igényel. Nem kell hozzá ragasztóanyag sem, mert egyszeri gyöngéd nedvesítés által oly erősen odatapad az üveghez, hogy az többé le nem mosható. **Örökös és a valódi üvegfestéstől nem lehet megkülönböztetni.**

Az üvegtáblák a kép veszélyeztetése nélkül bátran tisztíthatók.

Ára oly csekély (méterenkint 40 fillértől 1 koronáig), hogy azt bárki, még a legszerényebb sorban levők is, könnyen beszerezhetik.

Kapható a legkülönfélébb mintákban Horváth Antal papirkereskedésében, Mindszentben. Vidékre minták bérmentve küldetnek.

A tiszántuli járás főszolgabirájától.

ad. 1589/1909. szám.

Hirdetmény.

A Mindszent, Derekegyház és Nagymágozs községekben, valamint a Szegvár község belső és külterületén létesített egy-egy, összesen **5 községi szülésznői állásra** pályázatot hirdetek, s felhívom a szóbanforgó állások bármelyikét elnyerni szándékozókat, hogy képesítettségüket igazoló és egyéb okmányokkal fölszerelt kérvényeiket hozzám **folyó hó 31-ig** bezárólag nyújtsák be.

Mindszent, 1909. augusztus 15.

TARY ISTVÁN
főszolgabíró.

Befőttes címkek

igen csinos, dombornyomatu kivitelben,
különlféle felirattal

Vegyztizta hólyag-papír

Horváth A. papirkereskedésében kapható.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Mindszent község közönségét, hogy üzletemben **ötött mésznek métermázsája 1 kor. 20 fill., vágott tűzifa, jó száraz, métermázsánként 2 kor. 60 fillérért kapható.** Ötven kilogramm vételnél díjmentesen házhoz szállítom. Tisztelettel Robicsek Mór, kereskedő. 2—6

Szijgyártó- és nyerges-munkák

készítését elvállalom, a lehető legolcsóbb árak mellett. — Munkám kifogástalanságáért és szakszerűségéért kezességet vállalok. Készítek ezenkívül mindenféle kárpitós-munkát kiváló csinos és jó kivitelben. Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását. Tisztelettel Gacsári János, szijgyártó, nyerges és kárpitós Mindszent, Szentistván-utca 965. szám. 3—3

Jó eredmény

érhető el a mi lapunkban leközölt hirdetések által! Mert hirdetés a vére minden üzleti életnek. A korral lépést tartó iparos vagy kereskedő csak úgy tud boldogulni, ha feltűnő hirdetéssel vagy csinos kivitelű **nyomatvánnyal**

főlébreszti a vevőközönség figyelmét. Sokkal jobb vásárt csinál az ilyen iparos vagy kereskedő, aki néhány koronát áldoz a reklámra, mint a maradi üzletember, aki nem tudja, hogy pénz és nyomdafesték kormányozza a világot! A törekvő gazda is hamarabb célhoz jut egy hirdetés által, ha földet, házat akar venni, vagy eladni, mert lapunkat nemcsak a járás, de a vármegye minden községében, városában olvassák. Hirdetéseket mindenkor igen **jutányos árszámítás** mellett közlünk, ami által bő alkalma nyílik ugy az iparosoknak és kereskedőknek, valamint a gazdaközönségnek olcsó és biztos közvetítő módhoz fordulni. Tessék egy próbát tenni! Rendes előfizetők árkedvezményben részesülnek!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
által a legújabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-eséplőgépek, lóhere-oséplők,
tiszító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, servetőgépek, Planet Jr.
képek, szecskavágók, répevágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
aszél-ekék, 2- és 3-veu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Saját érdekében

csak **BOHIN**-féle

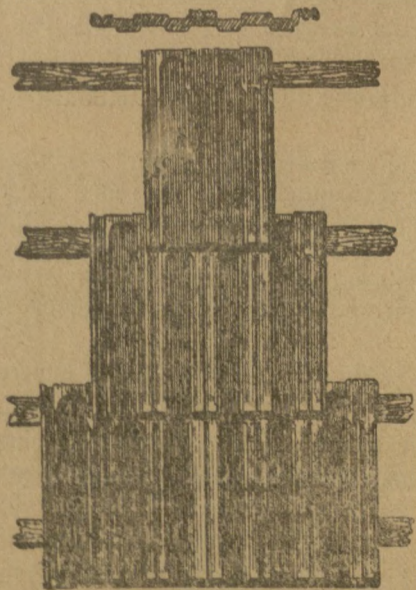
nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza
más silány minőségű cserepet, mert

csak a **BOHIN**-féle

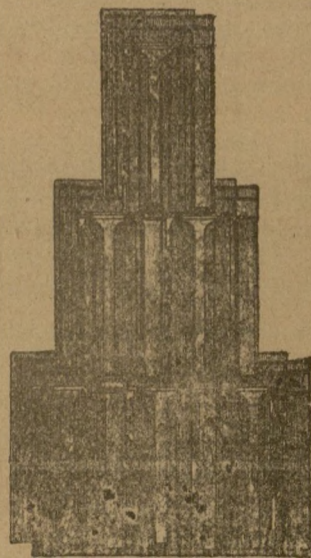
cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni. —18

BOHN-CSERÉPGYÁR, ZSOMBOLYA.

BOHN kikindai cserepe.

BOHN zombolyai cserepe.